

Värdediskriminering inte värdigt Umeå

”Löneskillnader märks (...) inte bara mellan män och kvinnor på en specifik arbetsplats utan återfinns också systematiskt mellan olika yrkeskategorier. Alltså, ju större andel kvinnor inom ett yrke desto lägre lön. En sådan lönemässig skillnad kallas också värdediskriminering. Vilket betyder att jobb som i huvudsak innehas av kvinnor värderas – och betalas – lägre än arbeten med liknande kvalifikationskrav som i huvudsak innehas av män”.

Löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken (...) har med strukturella faktorer att göra. Yrken som traditionellt domineras av kvinnor avlönas betydligt lägre trots liknade krav på utbildning och svårighetsgrad som i mansdominerade. Det innebär att det finns en strukturell diskriminering mot kvinnodominerade branscher. Denna diskriminering är riktad mot yrken, inte mot individer. För även män i kvinnodominerade yrken drabbas.”

Så skriver Kommunals utredare angående fenomenet värdediskriminering. Många kvinnodominerade yrken är underbetalda. Det gäller inte minst för alla dem som jobbar inom äldre- och funktionshinderomsorgen. I Umeå kommuns lönekartläggning från 2019 valde man att gruppera jämförbara yrken för att kunna titta på skillnader i lön mellan mans- och kvinnodominerade yrken. Den statistiken visar att kvinnodominerade yrken i regel är sämre betalda än de manliga, och yrken som särskilt sticker ut är exempelvis vårdbiträden i äldreomsorgen - där 65% anställda är kvinnor – som har bland de lägsta lönerna i landet.

Vänsterpartiet anser att det är hög tid att ta den strukturella och systematiska värdediskrimineringen på allvar. Detta är dessutom en lagstadgad skyldighet för kommunen som arbetsgivare. I den lönekartläggning som Umeå kommun genomförde 2016 så fanns tydliga skillnader i lönesättning mellan könen i likartade yrken. Den skillnaden syns inte lika tydligt i den nya lönekartläggningen 2019 då jämförelsen gällde löneskillnader mellan män och kvinnor inom de egna yrkesgrupperna. De skillnader som framkom mellan likvärdiga mansdominerade och kvinnodominerade yrken valde man att förklara med skillnader i lönekonkurrens och medelålder. En granskning av statistiken visar dock att skillnaden i medelålder för de kvinnodominerade och mansdominerade yrkena bara är ett år, medan skillnaden i medellön kan uppgå till 5000 kronor i månaden för annars likvärdiga yrkesgrupper. Denna systematiska och strukturella diskriminering finns i samhället i stort, Umeå kommun är inte unik. Det är nödvändigt att komma tillrätta med detta snarast och i vart fall innan nästa generation pojkar och flickor ska kunna rekryteras. Kommunen måste ta fram konkreta siffror och strategier som kan ligga till grund för ett seriöst budgetarbete ur ett genus- och jämställdhetsperspektiv.

Vänsterpartiet yrkar:

- att Personalnämnden får i uppdrag att ta fram ett underlag för hur omfattande den lönemässiga värdediskrimineringen är i Umeå kommun.
- att Personalnämnden får i uppdrag att, i samverkan med berörda fackförbund, arbeta fram en strategi för att komma tillrätta med denna värdediskriminering inom kommunen.
- att de två utredningsuppdragen ingår som en angelägen del i det vi kallat för Gender budgeting.

Ulrika Edman

Lennart Arvidsson

Åsa Bäckström

Gudrun Nordborg

Vänsterpartiet